Opiskelijaohjauksen erityispätevyys

Suomen Sairaanhoitajat

20.10.2026

Liisa Karhe, Anne Pienimaa, Arja Suikkala

Opiskelijaohjauksen asiantuntijoina

Annukka Tuomikoski, Toni Haapa

Sisällys

1. Tausta 2
2. Miksi tarvitaan erityispätevyysjärjestelmä? 4
3. Opiskelijaohjauksen erityispätevyysnimikkeen hakeminen 8
4. Opiskelijaohjauksen erityispätevyysnimikkeen kriteerit 10
   4.1 Koulutus 10
   4.2 Työkokemus 12
   4.3 Erityispätevyysalaan liittyvä muu toiminta 14
      4.3.1 Opiskelijaohjaukseen liittyvä julkaisutoiminta 14
      4.3.2 Opiskelijaohjausta käsittelevä opetustoiminta 15
      4.3.3 Opiskelijaohjauksen kehittämistoiminta 16
5. Erityispätevyysnimikkeen päivittäminen 17

1. Tausta

Terveydenhuollon ammattilaisten koulutuksesta merkittävä osa on ammattitaitoa edistävää harjoittelua, joka tulee tapahtua sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöissä, ja jonka ohjaajina tulee toimia terveydenhuollon ammattilaiset (esim. Sairaanhoitajat: European Council 2013, EU direktiivi 2005/36/EU, European Council 77/453/EEC). Opiskelijaohjaajat ovat merkittävässä roolissa opiskelijoiden osaamisen kehittämisessä, ammatillisuuden rakentumisessa ja opiskelijan oppimisen tukemisessa. Opiskelijaohjaajilta edellytetään laaja-alaista osaamista, joka pitää sisällään niin kliinistä hoitotyön substanssiosaamista, kuin opetus- ja ohjausosaamista. Tätä osaamista voidaan nimittää opiskelijaohjausosaamiseksi.

Opiskelijaohjausosaaminen

Opiskelijaohjausosaamiseen yhdistyy pedagogiset, kliiniset, vuorovaikutukselliset ja organisatoriset kyvykkyydet. Ohjaajan pedagoginen osaaminen näkyy kykynä tukea opiskelijan oppimista tavoitteellisesti, ohjata hänen ajatteluaan ja soveltaa erilaisia ohjausmenetelmiä. Ohjaajan tulee osata antaa rakentavaa, oppimista edistävää palautetta ja arvioida opiskelijan osaamista luotettavasti opetussuunnitelman kriteerien mukaisesti. Ohjaajalla tulee olla osaamista huomioida opiskelijan yksilölliset lähtökohdat, oppimistyylit ja mahdolliset oppimiseen liittyvät haasteet.

Opiskelijaohjaus edellyttää vahvaa ammatillista osaamista ja näyttöön perustuvien toimintatapojen hallintaa. Ohjaaja toimii roolimallina ja pystyy perustelemaan tekemiään ratkaisuja opiskelijalle selkeästi ja ymmärrettävästi. Työyksikön toimintamallien, asiakas- ja potilasturvallisuuden periaatteiden ja organisaation prosessien tuntemus on välttämätöntä, jotta opiskelija voidaan ottaa osaksi työyhteisöä ja sen toimintaa turvallisuusnäkökulmat huomioiden. Asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistaminen kulkee läpi koko ohjausprosessin. Ohjaajan tehtävänä on huolehtia siitä, että opiskelija toimii koulutuksensa ja kokemuksensa rajoissa ja että opiskelijalle annetaan riittävä tuki ennen itsenäisemmän vastuun ottamista. Tämä edellyttää riskien tunnistamista, selkeitä toimintaohjeita poikkeustilanteissa sekä lainsäädännön, salassapidon ja tietosuojan tuntemusta.

Vuorovaikutus- ja kommunikaatiotaidot ovat keskeisessä roolissa opiskelijaohjauksessa. Ohjaajan tulee pystyä luomaan luottamuksellinen ja avoin ohjaussuhde, jossa opiskelija uskaltaa kysyä ja reflektoida omaa toimintaansa. Hyvät vuorovaikutustaidot tukevat myös haastavien tilanteiden käsittelyä, kuten palautteen antamista, epävarmuuden kohtaamista ja mahdollisten konfliktien ratkaisemista.

Opiskelijaohjaus vaatii myös suunnittelu- ja organisointitaitoja. Ohjaajan tulee rakentaa ohjausjaksolle selkeä rakenne, joka sisältää perehdyttämisen, tavoitteiden läpikäynnin, säännölliset ohjauskeskustelut ja väli- ja loppuarvioinnin. Suunnitelmallinen ohjaus auttaa opiskelijaa hahmottamaan tavoitteensa ja oma kehittymisensä. Lisäksi ohjaajan on kyettävä sovittamaan

ohjaus käytännön työtilanteisiin ja työvuoroihin niin, että opiskelija pääsee osallistumaan tarkoituksenmukaisiin oppimistilanteisiin.

Eettinen osaaminen muodostaa opiskelijaohjauksen arvoperustan. Se näkyy opiskelijan tasavertaisena ja arvostavana kohtaamisena, oikeudenmukaisena arviointina sekä opiskelijan yksityisyyden ja luottamuksen kunnioittamisena. Ohjaaja toimii ammatillisesti ja pitää selkeät rajat, mutta on samalla opiskelijan tuki ja turvallinen oppimisen mahdollistaja.

Lisäksi opiskelijaohjaus on koko työyhteisön tehtävä. Siksi ohjaajalta edellytetään hyviä työyhteisötaitoja: kykyä viestiä avoimesti, sitouttaa kollegat opiskelijan ohjaamiseen ja tehdä sujuvaa yhteistyötä oppilaitoksen opettajan kanssa. Kehittämismyönteisyys ja halu vahvistaa yksikön ohjauskulttuuria ovat osa ammatillista kehittymistä.

Opiskelijaohjausosaamista vahvistava koulutus

Sairaanhoitaja (ml. ensihoitajat, terveydenhoitajat ja kätilöt) voi täydentää opiskelijaohjauksessa tarvittavaa osaamistaan eri tasoisilla koulutuksilla. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluorganisaatiot (esim. hyvinvointialueet ja -yhtymät) järjestävät henkilökunnalleen eri laajuisia ohjaajakoulutuksia, joiden sisällöt ja laajuudet vaihtelevat. Lisäksi koulutusorganisaatiot (esim. ammattikorkeakoulut ja toisen asteen oppilaitokset) järjestävät eri laajuisia koulutuksia, esimerkiksi opiskelijoiden ohjaamisesta ammattitaitoa edistävässä ohjatussa harjoittelussa, näyttötutkintojen vastaanottamisesta ja simulaatioiden ohjaamisesta. Lisäksi sairaanhoitaja voi hankkia muodollista opettajakoulutusta eri tasoisten tutkintojen muodossa, esimerkiksi ammatillinen opettaja koulutus (AMO), terveystieteiden tai kasvatustieteiden maisteri (opettajakoulutus).

2. Miksi tarvitaan erityispätevyysjärjestelmä?

Sairaanhoitajan (ml. ensihoitajat, terveydenhoitajat ja kätilöt) ammattiroolin ja osaamisen kehittäminen edellyttää kliinisen hoitotyön erikoisosaamisen vahvistamista. Kliinisen hoitotyön rinnalla Suomen Sairaanhoitajat on nähnyt tarpeelliseksi nostaa myös muita hoitotyöhön kiinteästi liittyviä ja hoitotyön kannalta kriittisiä osaamisaloja erityispätevyysnimikkeen piiriin. Opiskelijaohjaus on osaamisala, jonka merkitystä ja roolia sairaanhoitajan urakehitysmahdollisuutena on tärkeä edistää.

Sairaanhoitajan ammattiroolin ja osaamisen kehittäminen edellyttää kliinisen hoitotyön erikoisosaamisen vahvistamista. Suomen Sairaanhoitajat on julkaissut 2016 raportin *Sairaanhoitajien uudet työnkuvat – laatua tulevaisuuden sote-palveluihin* ja vuonna 2023 *Laajavastuinen hoitotyö – sairaanhoitajan uramalli lähellä ihmistä* (APN-raportti). Näissä kuvataan suositus sairaanhoitajan kliiniselle urakehitykselle, joka on kolmeportainen: sairaanhoitaja, erikoistunut sairaanhoitaja ja laajavastuisen hoitotyön asiantuntija. Viimeiseksi mainittu vastaa kansainvälistä *Advanced Practice Nurse* (APN) -käsitettä. Lisäksi STM on julkaissut 2026 kansallisen uramallisuosituksen terveydenhuollon asiantuntijatehtäviin. Laajavastuisen hoitotyön asiantuntijuus edellyttää kansainvälisen mallin mukaisesti ylempää korkeakoulututkintoa. (Taulukko 1.)

Taulukko 1. Sairaanhoitajan kliinisen hoitotyön uramalli (mukailtu: STM 2009, Arene ry 2006 64, 71).

Nimike	Sairaanhoitaja	Erikoistunut sairaanhoitaja	Laajavastuinen hoitotyö (Advanced Practice Nursing, APN)	
			Asiantuntija-sairaanhoitaja (Nurse Practitioner, NP)	Kliinisen hoitotyön asiantuntija (Clinical Nurse Specialist, CNS)
Koulutus	Perustutkinto 210 op	Erikoistumiskoulutus, täydennyskoulutus 30–60 op	Ylempi korkeakoulututkinto (YAMK tai maisterin tutkinto) Akateeminen jatkotutkinto (tohtorin tutkinto, dosentti) Rajattu lääkkeenmääräämisoikeus (45 op) Kliinisen hoitotyön erityispätevyys	
Työnkuva	Näyttöön perustuvan, terveyttä edistävän ja ylläpitävän, sairauksia ehkäisevän, parantavan ja kuntouttavan sekä kärsimyksiä lievittävän hoitotyön toteuttaminen ja kehittäminen. Eri elämänvaiheissa olevien ihmisten ja yhteisöjen voimavarojen tukeminen. Ihmisten auttaminen kohtaamaan sairastuminen, vammautuminen ja kuolema.	Erikoistumisopintojen tuoman erikoisosaamisen soveltaminen sairaanhoitajan tehtävissä. Näyttöön perustuvan tiedon soveltaminen omalla erikoisalalla ja toimiminen näyttöön perustuvien käytäntöjen ohjaajana ja tukena työyksikössä.	Edistyneellä tasolla itsenäinen kliininen hoitotyö ja terveyden edistäminen sekä niihin liittyvä eettinen päätöksenteko, opettaminen ja ohjaaminen, konsultoiminen, näyttöön perustuvat käytännöt, johtaminen, yhteistö, tutkimus ja kehittäminen. Laaja-alainen ja kokonaisvaltainen hoitotyö, itsenäinen potilaan tutkiminen ja hoidon tarpeen arviointi sekä oireen-mukaisen hoidon aloittaminen ja seuranta niin akuuteissa kuin kroonisissa terveysongelmissa.	Laaja-alainen työ hoitotyön laadun varmistamiseksi ja kehittämiseksi, näyttöön perustuvan hoitotyön juurruttamiseksi sekä organisaation strategisen työn tukemiseksi.
EQF	6	6–7	7–8	7–8

Lähde: Sairaanhoitajien uudet työnkuvat – laatua tulevaisuuden sote-palveluihin, Sairaanhoitajaliitto, 2016, s. 32.

Suomen Sairaanhoitajien myöntämä erityispätevyys asettuu tässä erikoistuneen sairaanhoitajan ja laajavastuisen hoitotyön asiantuntijan vaatimustason väliin Erityispätevyyden hakijalla voi olla

myös laajavastuisen hoitotyön tehtäviä ja niitä vastaavia koulutuksia, mutta silti hakija haluaa osoittaa erityispätevyytensä opiskelijaohjauksesta.

Erikoissairaanhoitajan tutkinnon lakkauttamisen jälkeen 1990-luvun alkupuolella sairaanhoitajat ovat syventäneet osaamistaan ja asiantuntijuuttaan erilaisten lisä- ja täydennyskoulutusten avulla, mutta niiden avulla hankittu lisäpätevyys ei välttämättä ole mahdollistanut uralla etenemistä tai osaamiseen ja työn vaativuuteen perustuvaa palkkausta.

Sairaanhoitajien erityisen osaamisen ja asiantuntijuuden esille tuomiseksi sairaanhoitaja, ensihoitaja, terveydenhoitaja tai kätilö voi syksystä 2026 alkaen hakea opiskelijaohjauksen erityispätevyyttä Suomen Sairaanhoitajien erityispätevyysjärjestelmän kautta voi. Hoitotyön opiskelijaohjauksen erityispätevyysnimikkeen englanninkielinen termi on *The Nursing student mentor certification*.

Suomen Sairaanhoitajat on määritellyt asiantuntijoiden kanssa arviointikriteerit ja hakuprosessin erityisosaamisen tunnistamista ja tunnustamista varten. Erityispätevyyden osa-alueet jaetaan kolmeen ryhmään: perustutkinnon jälkeen hankittuun koulutukseen, työkokemukseen ja muuhun toimintaan, joka sisältää julkaisu-, opetus- sekä kehittämistoiminnan. Arviointikriteerit perustuvat alun perin Tehyn (2015) yhteistyöjäsenjärjestöjen yhteiseen näkemykseen erityispätevyydestä ja sen arvioimisesta ja niitä on tarkistettu tarpeen mukaan.

Erityispätevyysjärjestelmä on askel hoitotyön erikoisosaamisen kansalliseen sääntelyyn, joka toistaiseksi puuttuu. Erityisosaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen tavoitteena on tukea ammatillisen osaamisen systemaattista ja monipuolista kehittämistä, urakehitystä ja positiivista palkkakehitystä ottamalla huomioon myös vaihtoehtoiset väylät saavuttaa työelämässä ja palvelujärjestelmissä tarvittavaa erityisosaamista koulutuksen, työkokemuksen ja muun toiminnan avulla. Työnantajalle erityispätevyys tarjoaa työkalun henkilöstön osaamisen tunnistamiseen, kehittämiseen ja hyödyntämiseen sekä mahdollistaa osaamiseen ja työtehtävien vaativuuteen perustuvan palkitsemisen. Kun sairaanhoitajan osaaminen tarkentuu kokonaisuudessaan työnantajalle, se luo mahdollisuuksia uralla etenemiseen, lisää alalle sitoutumista sekä työyhteisön vetovoimaisuutta. Perimmäinen tavoite on vahvistaa näyttöön perustuvia työkäytäntöjä sekä parantaa hoitotyön laatua, turvallisuutta, vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta.

Hoitotyön opiskelijaohjauksen erityispätevyyden tarkoitus

Hoitotyön opiskelijaohjauksen erityispätevyyden tarkoituksena on

- tukea ja motivoida sairaanhoitajia kehittämään osaamistaan opiskelijaohjauksessa ja siten edistää hoitotyön ammattilaisten osaamisen kehittämistä väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi ja ylläpitämiseksi sekä laadukkaan hoidon ja asiakaslähtöisen hoidon kehittämistä sosiaali- ja terveydenhuollossa.
- edistää hoitotyön opiskelijaohjauksen asiantuntijuutta
- tarjota vaihtoehtoisia tapoja ja väyliä kehittää ammatillista osaamista koulutuksen, työkokemuksen sekä monialaisen, tutkivan ja kehittävän työotteen avulla

- tehdä sairaanhoitajan ammatillinen osaaminen näkyväksi tunnustamalla toiminnan kannalta tarkoituksenmukainen erityisosaaminen
- antaa perusteita yksilöllisten kannustimien käyttöön, esimerkiksi osaamiseen perustuvaan työnkuvaan ja palkkakehitykseen.

Hyvinvointialueilla ja -yhtymissä palkkauksessa suositellaan sovellettavan SOTE-sopimuksen liitettä 2 ja siinä palkkahinnoittelukohtaa S2TEA100, kun työntekijä toimii asiantuntijana tai asiantuntijasairaanhoitajana kehittämis- ja suunnittelutehtävissä kokopäiväisesti. Erityispätevyysnimikkeen osoittamasta lisäosaamisesta ja asiantuntijuudesta suositellaan palkittavan maksamalla henkilökohtaista lisää, jos työntekijä on jo em. palkkahinnoitteluluokassa. Yksityisellä puolella vastaavasti erityispätevyys suositellaan huomioimaan vaativuustasoissa ja tulospalkkauksessa.

Erityispätevyyden omaavan sairaanhoitajan osaaminen ja toiminta

Hoitotyön opiskelijaohjauksen erityispätevyyden omaavan sairaanhoitajan toiminnassa korostuvat vahva pedagoginen osaaminen ja kehittämisosaaminen sekä kyky suunnitella, toteuttaa, arvioida ja kehittää opiskelijaohjausta tavoitteellisesti erilaisissa oppimisympäristöissä. Hän hallitsee ohjausprosessin eri vaiheet, oppimista tukevan palautteenannon, osaamisen arvioinnin sekä opiskelijan ammatillista kasvua edistävät toimintatavat.

Hänellä on valmiudet

- toimia sitoutuneesti, itsenäisesti, vastuullisesti ja tulostietoisesti oman erityisosaamisalueen hoitotyön asiantuntijana, opiskelijan oppimisen, ammatillisen kasvun ja ohjatun harjoittelun laadun edistämisessä sekä opiskelijalähtöisen, tavoitteellisen ja turvallisen ohjaustoiminnan vahvistamisessa.
- toimia ohjaajana, mentorina ja konsulttina kollegoille, opiskelijoille ja muille hoitoon osallistuville ammattihenkilöille erityisosaamisalueelta nousevissa kysymyksissä sekä ammatillisen osaamisen ja näyttöön perustuvan hoitotyön kehittämisessä.
- toimia oman erityisosaamisalueen asiantuntijana hoitotyötä kehittävän toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa omalla itsenäisellä vastuu- ja toiminta-alueella moniammatillisissa työryhmissä sekä palvelu- ja hoitoketjun eri vaiheissa olevien toimijoiden verkostoissa.
- kehittää hyvää hoitotyön toimintaa ja vaikuttavuutta käytännön tarpeiden ja tutkimustiedon pohjalta.

Hoitotyön opiskelijaohjauksen erityispätevyysnimike voidaan myöntää kokeneelle ja monipuolisesti osaavalle opiskelijaohjauksen kehittämisen tehtävissä toimivalle sairaanhoitajalle. Opiskelijaohjaajat profiloituivat kolmeen eri osaamisen profiiliin: taitavaan kehittäjään (profiili A), osaavaan soveltajaan (profiili B) ja aloittelijaan (profiili C) (Tuomikoski, A.-M. 2019). Tältä pohjalta on luotu seuraavat sairaanhoitajan kokemukseen, koulutukseen ja vastuuseen perustuvat osaamisen tasot mukaillen myös erityispätevyysjärjestelmän muiden erityispätevyysalojen osaamisluokituksen vaatimustasoja:

Taso 1: Aloittavalla opiskelijaohjaajalla on perustiedot ja -taidot opiskelijaohjauksesta, sen tavoitteista sekä erilaisista ohjaus- ja arviointimenetelmistä.

Taso 2: Kokeneella opiskelijaohjaajalla on oman erikoisalansa asiantuntijuus ja hän osaa huomioida erilaisten opiskelijoiden osaamistarpeita ja muuttaa ohjaustyyliä sen mukaisesti. Hän hallitsee erilaiset ohjaus- ja arviointimenetelmiä sekä osallistuu oppimisympäristön prosessien kehittämiseen ja laadunhallintaa. Hän tekee yhteistyöstä sidosryhmien kuten koulutusorganisaatioiden edustajien, opiskelijaohjauksen asiantuntijoiden, esihenkilöiden ja johdon kanssa. Opiskelijaohjaaja arvioi omaa ohjausosaamistaan ja vahvistaa osaamistaan esim. perustason ohjaajakoulutuksella.

Taso 3*: Taitava opiskelijaohjaaja on opiskelijaohjauksen asiantuntija, jolla on sekä hoitotyön että opiskelijaohjauksen pedagogisia opintoja. Hän osallistuu organisaatiossaan aktiivisesti opiskelijaohjauksen ja sen laadun kehittämiseen yhteistyössä koulutusorganisaatioiden kanssa, hyödyntäen omaa asiantuntijuuttaan.

Taso 4*: Opiskelijaohjauksen kehittäjä toimii opiskelijaohjauksen laadun kehittäjänä, osallistuu aktiivisesti organisaation sisäiseen opiskelijaohjauksen kehittämiseen, alueellisiin ja kansallisiin ja/tai kansainvälisiin verkostoihin. Seuraa ja arvioi opiskelijaohjauksen kehittymisen vaikutuksia/tuloksellisuutta. Osallistuu osana tutkimusryhmää opiskelijaohjauksen koskevan tutkimusnäytön tuottamiseen, tiivistämiseen, levittämiseen tai käyttöönottoon.

***Opiskelijaohjauksenerityispätevyyden saavuttaminen edellyttää tason 3–4 osaamista** sekä näyttöä vaativista asiantuntijatehtävistä sekä aktiivista osallistumista opiskelijaohjauksen kehittämiseen ja edistämiseen sosiaali- ja terveydenhuollossa, ei pelkästään oman organisaation sisällä.

3. Opiskelijaohjauksen erityispätevyysnimikkeen hakeminen

Hoitotyön opiskelijaohjauksen erityispätevyys edellyttää vahvaa pedagogista osaamista, taitoja ymmärtää ja halua kehittää opiskelijaohjauksen käytänteitä. Hakijalta edellytetään alan teoreettista hallintaa sekä vahvaa näyttöä aktiivisesta toiminnasta erityispätevyysalueensa tiedon ja osaamisen kehittäjänä, kouluttajana ja tiedon välittäjänä. Erityispätevyyden osa-alueet ovat koulutus, työkokemus ja muu toiminta.

Erityispätevyys nimikkeen haku/päivitys on lokakuusta 2026 alkaen jatkuva eli enää ei ole kerran vuodessa olevaa hakua. Erityispätevyysnimikehakemus samoin kuin nimikkeen päivityshakemus tehdään Suomen Sairaanhoitajien Webropol-pohjaisella lomakkeella. Hakemuksen tekemiseen on hyvä varata riittävästi aikaa ja aloittaa omien työkokemus-, koulutus- ja muun toiminnan ansioiden ja liitteiden kokoaminen jo hakuajan alussa. Hakijan tulee pyytää myös suositus vähintään kahdelta hänen osaamisensa tuntevalta asiantuntijalta. Hakemusta ei kukaan pysty täyttämään yhdellä istumalla, siksi se kannattaa täyttää osissa ja välitallentaa. Kaikki materiaali sähköisine todistuksineen ja dokumentteineen kannattaa jäsentää ja tallentaa ensin itselle. Hakemuksessa erityispätevyyden hakija osoittaa ohjeiden mukaan kaikki ansionsa, joilla on merkitystä erityispätevyysnimikkeen saamiselle. Osa asiantuntijuutta on myös se, että osaa tehdä osaamisensa näkyväksi.

Hakemusta tehdessään hakija arvioi ohjeen mukaan itse, kuinka paljon kustakin näytöstä saa erityispätevyyspisteitä ja merkitsee arvionsa näkyviin hakemukseensa. Näin hakija saa mielikuvan siitä riittävätkö pisteet nimikkeen saamiseen ja kannattaako hakemusta vielä lähettää. Valmis webropol-hakemus lähetetään sen jälkeen, kun hakija on tarkistanut, että kaikki tarvittavat tiedot ja liitteet ovat varmasti mukana. Erityispätevyysnimikkeen hakemuksia otetaan vastaan jatkuvasti vain webropol-järjestelmän kautta.

Suomen Sairaanhoitajien nimeämät asiantuntijat arvioivat hakemukset. Kriteereihin pohjautuen Suomen Sairaanhoitajien hallitukselle esitetään joko hakemuksen hyväksymistä tai hylkäämistä sen mukaan kuin hakemuksesta ilmenee vaadittavat ansiot. Suomen Sairaanhoitajien hallitus tekee esityksen perusteella päätöksen nimikkeen hyväksymisestä tai hylkäämisestä. Hakijoille lähetetään sähköpostitse tieto nimikkeen saamisesta tai hakemuksen hylkäämisestä ja sen perusteista.

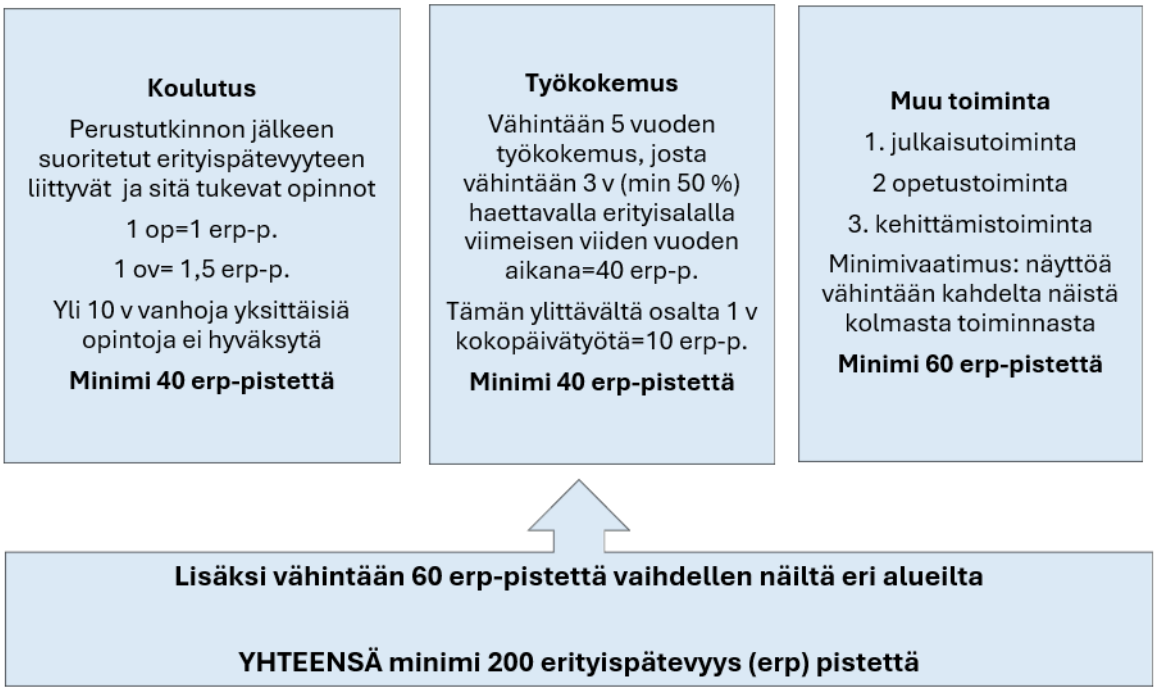
Myönnetystä nimikkeestä annetaan hakijalle kirjallinen todistus. Nimike on voimassa viisi vuotta. Hakijan kannattaa selkiyttää itselleen hakuprosessi kokonaisuudessaan (Kuvio 1), lukea tämä ohje ja hakulomake huolella ja arvioida hakuprosessin aikana riittävätkö omat ansiot erityispätevyysnimikkeeseen. Koska hakemuksen arviointi on maksullinen, hakemus kannattaa lähettää vasta, kun vaaditut ansiot täyttyvät ja ne voidaan osoittaa asianmukaisilla dokumenteilla.

Kuvio 1. Erityispätevyysnimikkeen hakuprosessi

4. Opiskelijaohjauksen erityispätevyysnimikkeen kriteerit

Opiskelijaohjauksen erityispätevyysnimikkeen myöntäminen edellyttää jokaiselta osaamisalueelta minimipistemäärän saavuttamista: koulutus 40 erityispätevyyspistettä, työkokemus 40 erityispätevyyspistettä ja muu toiminta 60 erityispätevyyspistettä. Lisäksi hakijan tulee saada vähintään 60 erityispätevyyspistettä vaihdellen edellä mainituilta osa-alueilta. Minimipistevaatimus on 200 erityispätevyyspistettä. (Kuvio 2.)

Kuvio 2. Erityispätevyyden osa-alueiden pisteytys (kts. tarkemmat ohjeet 4.1–4.3)

Kaikkia kriteerejä ei hakijan edellytetä täyttävän samassa määrin, vaan osioiden painotuksissa voi olla vaihtelua. Nimikkeen myöntäminen edellyttää jokaisesta osiosta minimipistemäärä saavuttamista. Harkitessaan nimikkeen hakemista, hakija voi etukäteen kartoittaa oman osaamistaan taulukoissa 2–6 esitettyjen ohjeellisten pistemäärien avulla.

4.1 Koulutus

Minimi 40 erityispätevyyspistettä.

Terveysalan pedagogiikan, hoitotieteen, hoitotyön ja hoitotyötä tukevien muiden tieteenalojen opinnot muodostuvat sisällöistä ja menetelmistä, jotka edustavat hyväksyttyjä hyviä käytäntöjä ja tukevat uusien työtapojen ja moniammatillisen yhteistyön kehittämistä. Opinnot ylläpitävät ja kehittävät hakijan kliinistä erityisosaamista ja ne on suoritettu sairaanhoitajatutkinnon jälkeen. Opiskelijaohjauksen erityisalueen sisältöosaamisen lisäksi koulutuksiin voi sisällyttää tutkimus- ja

kehittämisosaamista lisäävää koulutusta. Opintoihin voi sisältyä teoreettisten opintojen lisäksi ohjattua harjoittelua. Opinnot voivat koostua useamman vuoden aikana hankituista opinnoista edellyttäen, että niiden avulla saavutetun osaamisen päivittämisestä on kulunut korkeintaan 5 vuotta. Yli 10 vuotta vanhat tutkinnot tai opinnot hyväksytään, mikäli ne liittyvät haettavaan erityispätevyysalueeseen ja mikäli niiden avulla saavutettu osaaminen on päivitetty kuluneen 5 vuoden aikana.

Opintojen mitoituksen perusteena käytetään pisteitä. Opinnot muunnetaan erityispätevyyspisteiksi seuraavasti:

- 1 opintopiste (ECTS-järjestelmän kanssa yhtenevä), vastaa 27 tuntia= 1 erityispätevyyspiste
- 1 päivä (vähintään 6 tuntia) vastaa 0,3 erityispätevyyspistettä. Alle kuuden tunnin koulutuskokonaisuuksia ei huomioida (ellei kyse ole selvästä koulutussarjasta).

Opintojen myötä saavutettu vahva tiedollinen osaaminen omalla erityispätevyysalueella osoitetaan hakemuksessa opintoja osoittavien todistusten tai muiden kirjallisten dokumenttien avulla (esim. opinto- ja koulutusrekisteriote). Todistukseksi ei riitä pelkkä koulutusohjelma.

Koulutuspisteytys kuvataan taulukossa 2.

Taulukko 2. Koulutuspisteytys erityispätevyyspisteiksi

Koulutus (minimi 40 erityispätevyyspistettä) muodostuu sairaanhoitajan tutkinnon jälkeen suoritetuista opinnoista. Opintojen on liityttävä haettavaan erityispätevyysalueeseen ja/tai tutkimus- ja kehittämisosaamiseen. On suotavaa, että omalta erityispätevyysalueelta on jokin pidempi, syventävä koulutus.	1 erityispätevyyspiste **= 1 op = 27 tuntia tehtyä työtä** 0,3 erityispätevyyspistettä **= 1 päivän koulutus (min 6 h)** **Yksittäisiä alle 6 tunnin mittaisia koulutuskokonaisuuksia ei huomioida (ellei kyse ole selvästä koulutussarjasta)**
Ammattikorkeakoulun erikoistumisopinnot tai -koulutus omalta erityispätevyysalueelta.	Pisteet laajuuden ja erityispätevyysalueeseen liittyvän sisällön mukaan yllä olevan ohjeistuksen mukaisesti
Ylempi amk-tutkinto, terveystieteiden ja kasvatustieteiden kandidaatti- tai maisteriopinnot. Opinnot liittyvät hoitotyön opiskelijaohjauksen erityispätevyysalueella kehittymiseen (esim. maisteritutkinnon sivuainevalinnat) ja/tai tutkimus- ja kehittämisosaamiseen.	Pisteet laajuuden ja erityispätevyysalueeseen liittyvän sisällön mukaan yllä olevan ohjeistuksen mukaisesti
• Muut sairaanhoitajatutkinnon jälkeen suoritetut oman erityispätevyysalueen opinnot ja/tai osaamisen näytöt. • Ohjaus ja opetusosaamista tukevien tieteenalojen opinnot ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa • Erityisosaamista osoittavat näyttökokeet ja tietotestit	Pisteet laajuuden ja erityispätevyysalueeseen liittyvän sisällön mukaan yllä olevan ohjeistuksen mukaisesti

• Työnantajan järjestämät lisä-, täydennys- ja jatkokoulutukset • Tieteellisten järjestöjen järjestämät lisä-, täydennys- ja jatkokoulutukset • Ammatillisten järjestöjen järjestämät lisä-, täydennys- ja jatkokoulutukset • Muiden julkisten ja yksityisten koulutusorganisaatioiden järjestämät lisä-, täydennys- ja jatkokoulutukset • Kansalliset konferenssit tai opintopäivät • Kansainväliset konferenssit tai opintomatkat • Tavoitteellinen työkierto, sijaisuudet	

4.2 Työkokemus

Minimi 40 erityispätevyyspistettä

Työkokemusta (minimi 40 erityispätevyyspistettä) sairaanhoitajana, ensihoitajana, terveydenhoitajana tai kätilönä tulee olla vähintään viisi vuotta, josta hoitotyön opiskelijaohjauksen erityispätevyysalueen työkokemusta eriteltyinä toimenkuvina, tehtäväkuvauksina ja/tai erityisosaamis- tai vastuualueina tulee olla vähintään kolme vuotta viimeisen viiden vuoden ajalta. Työkokemuksen avulla osoitetaan suppean huippuosaamisen lisäksi laaja-alainen osaaminen hoitotyön, hoitotieteen ja lähitieteiden alueella sekä hoitotyön opiskelijaohjauksessa tarvittava tiedollinen ja taidollinen osaaminen. Työkokemuksen tulee olla opiskelijaohjauksen eri tehtävistä siten, että vähintään 50 % työajasta tulee olla opiskelijaohjauksen kehittämistyötä.

Työkokemus lasketaan kokopäivätyön mukaan. Kokopäivätyöksi lasketaan kuuden tunnin työpäivä (vähintään 30 tuntia/viikko). Mikäli hakija on tuntityössä tai osa-aikaisessa työsuhteessa, tulee se mainita hakemuksessa. Tunti- ja osa-aikatyöksi lasketaan vähintään 19 tuntia viikossa tehty työ. Minimityökokemuksen jälkeen työkokemuspisteet lasketaan muuntopisteinä kokopäivätyön mukaan (1 vuosi = 10 erityispätevyyspistettä)

Minimityökokemus tarkoittaa vähintään viiden (5) vuoden työkokemusta, josta vähintään kolme (3) vuotta erityispätevyysalalla viimeisen viiden vuoden aikana. ja erityispätevyysalalla hakija on toiminut vähintään 50 % työajastaan. Työkokemus ja ammatillinen kehittyminen sekä erityistehtävät tai vastuualueet osoitetaan hakemuksessa työtodistusten ja muiden vastaavien kirjallisten dokumenttien avulla (esim. esihenkilön arviointi).

Työkokemuksen pisteytysohjeet ovat taulukossa 3.

Taulukko 3. Työkokemuspisteytys

Vähintään viiden (5) vuoden työkokemus (kokopäivätyön mukaan), josta vähintään kolme (3) vuotta erityispätevyysalalla viimeisen viiden vuoden aikana ja työkokemus erityispätevyysalalta on vähintään osa-aikaista 50 %.	40 erityispätevyyspistettä **(minimivaatimus)**
Yllä mainitun ylittävä työkokemus erityispätevyysalueella Hyväksyttävä pistemäärä lasketaan muuntopisteinä kokopäivätyön mukaan.	**1 vuosi kokopäivätyötä erityispätevyysalueella** = 10 erityispätevyyspistettä

Esimerkki työkokemuksen laskemisesta

Esimerkki työkokemuspisteiden arvioinnista opiskelijaohjauksen erityispätevyyshakemukseen.

Hakija on valmistunut lähihoitajaksi 2003 ja sairaanhoitajaksi joulukuussa 2010. Hän hakee vuonna 2026 opiskelijaohjauksen erityispätevyyttä. Työkokemusta hänellä on lähihoitajan töistä vuosilta 2003–2010. Sairaanhoitajana hän on toiminut ison sosiaali- ja terveyskeskuksen vuodeosastoilla 2011–2018. Vuosina 2011–2016 hän on osallistunut osana omaa työtään opiskelijaohjaukseen vuosittain. Hakija on ollut kiinnostunut opiskelijaohjauksesta ja ottanut vastuuta yksikkönsä opiskelijaohjauksesta ja toiminut vuodesta 2017–2018 yksikkönsä opiskelijavastaavana ja kehittäjänä. Vuodesta 2019 lähtien hakija on siirtynyt koko terveysaseman opiskelijakoordinaattoriksi vastaten opiskelijaohjauksen ja laadun kehittämisestä, missä hän toimi sairaanhoitajan työn ohella ensin 50 % vuosina 2019–2024 ja siirtyi sitten tekemään kokopäiväisesti *opetushoitajan* tehtäviä vastaten koko organisaation opiskelijaohjauksen laadun kehittämisestä.

Työkokemuspisteet lasketaan seuraavasti:

• Työkokemus lähihoitajana 2003–2010: ei myönnetä lainkaan erityispätevyyspisteitä. Vasta sairaanhoitajaksi valmistumisen jälkeinen työkokemus huomioidaan.

• Sairaanhoitajan työkokemuksesta vuodeosastolla vuosina 2011–2018 (ei ole opiskelijaohjauksen erityispätevyyteen liittyvää työtä): tästä hyväksi luetaan kuitenkin 2 vuotta minimityökokemukseen. Tähän lisätään kolme erityispätevyystyövuotta viimeisen viiden vuoden ajalta, joiden aikana vähintään 50 % työajasta on ollut opiskelijaohjauksen erityispätevyysalueelta eli esim. vuodet 2023–2025. Tästä työkokemuksesta (2+3 vuotta) hakija saa yhteensä vaadittavan minimipistemäärän 40 p.

• **Minimipistemäärän jälkeen** hakija saa 10 erityispätevyyspistettä jokaisesta työvuodesta erityispätevyysalueelta (=vähintään 50 % työajasta on ollut opiskelijaohjauksen erityispätevyysalueelta) eli 10 p. x 4 vuotta (vuodet 2019 – 2022 (kokonaiset vuodet) = 40 erityispätevyyspistettä.

Kaikkiaan esimerkin hakija saa työkokemuksesta erityispätevyyspisteitä 40 + 40 = 80 erityispätevyyspistettä.

Huomio: Jos hakija haluaa laskea mukaan vajaan vuoden esim. vuoden 2026 työkokemuksen kuukausina, sen voi laskea esim. tammi-elokuu 0,8 vuotta.

4.3 Erityispätevyysalaan liittyvä muu toiminta

Minimi 60 erityispätevyyspistettä

Muu toiminta koostuu 1) julkaisutoiminnasta, 2) opetustoiminnasta sekä 3) kehittämistoiminnasta (sis. tutkimustoiminnan). Hakijalla tulee olla näyttöä vähintään kahdelta näistä kolmesta toimintaosiosta, jotta minimivaatimus täyttyy (esimerkiksi näyttöä sekä opetus- että kehittämistoiminnasta). Huomioitavaa on, että muu toiminta tulee olla oman työorganisaation ulkopuolista ja toiminta ei kuulu omaan työnkuvaan ja niiden levikki tulee yltää oman organisaation ulkopuolelle. Hakija arvioi omat erityispätevyyspisteensä ohjeen mukaan. Jos ohje ei suoraan kerro pisteytystä, käytetään ajankäytön arviointiin ohjetta: yksi piste vastaa 27 h tehtyä työtä.

4.3.1 Opiskelijaohjaukseen liittyvä julkaisutoiminta

Julkaisutoiminnan pisteytysohjeet kuvataan taulukossa 4. Julkaisutoiminnasta tulee mainita lähdetiedot. Julkaisujen tulee olla sellaisessa ammatillisessa tai tieteellisessä lehdessä, joka on yleisesti saatavilla. Hyväksytystä, ei vielä julkaistusta artikkelista, tulee olla dokumenttina hyväksymiskirje. Omaan työnkuvaan kuuluvasta julkaisutoiminnasta ei saa erityispätevyyspisteitä.

Taulukko 4. Julkaisutoiminnan erityispätevyyspisteytys

Oppaat, julkaistu painettuna tai sähköisessä muodossa (omalle yksikölle tehdyistä ohjeista/oppaista ei saa pisteitä)	8 erityispätevyyspistettä **(vastuukirjoittaja)** erityispätevyyspistettä **(usean kirjoittajan kanssa)**
Oman erityisalueen ammatillinen kirja	20 erityispätevyyspistettä **(vastuukirjoittaja)** 5 erityispätevyyspistettä **(usean kirjoittajan kanssa)**
Yleishyödylliset alan kirjat	10 erityispätevyyspistettä **(vastuukirjoittaja)** 1 erityispätevyyspiste **(usean kirjoittajan kanssa)**
Tutkimus- ja kehittämistyön tulosten julkaisu tai oman asiantuntijuusalueen artikkeli ammatillisessa lehdessä tai kirjassa	5 erityispätevyyspistettä **(vastuukirjoittaja)** 2 erityispätevyyspistettä **(usean kirjoittajan kanssa)**
Oman erikoisalan tieteellinen lehtiartikkeli	20 erityispätevyyspistettä **(ensimmäinen kirjoittaja)** 5 erityispätevyyspistettä **(usean kirjoittajan kanssa)**
Toiminta ammatillisen tai tieteellisen lehden referee-arvioijana	**5** erityispätevyyspistettä **/ tieteellisen artikkelin arviointi** 2 erityispätevyyspistettä **/ ammatillisen artikkelin arviointi**
Toiminta ammatillisen tai tieteellisen kongressin tiivistelmien arvioinnista	0,1 erityispätevyyspistettä **/ tiivistelmä (kansallinen)** 0,2 erityispätevyyspistettä **/tiivistelmä (kansainvälinen)**

Ammatillisen tai tieteellisen lehden tai kirjan toimituskunnassa toiminen	**Arvio ja kuvaus omasta roolista ja ajankäytöstä** 1–10 erityispätevyyspistettä
Omalta erityisalueelta julkaistun kirjan arviointi	**Arvio ja kuvaus omasta roolista ja ajankäytöstä** 1–5 erityispätevyyspistettä **/kirja**
Tutkimus- ja/tai kehittämistyön esittely kansallisessa, kansainvälisessä kongressissa	5 erityispätevyyspistettä **(kansallinen)** 10 erityispätevyyspistettä **(kansainvälinen)**
Tutkimus- tai kehittämistyön posteri	5 erityispätevyyspistettä **tieteellinen, kansainvälinen (vastuukirjoittaja**) 4 erityispätevyyspistettä **tieteellinen, kansallinen (vastuukirjoittaja**) 3 erityispätevyyspistettä **tieteellinen, kansallinen tai kansainvälinen (usean kirjoittajan kanssa**) 2 erityispätevyyspistettä **ammatillinen, kansallinen tai kansainvälinen (vastuukirjoittaja)** 1 erityispätevyyspistettä **ammatillinen, kansallinen tai kansainvälinen (usean kirjoittajan kanssa)**
Aktiivinen erityispätevyysaluetta käsittelevän blogin pitäminen (pääasiassa ammattilaisille suunnattu, säännöllinen toiminta blogissa vähintään x 4 vuodessa)	**Arvio ja kuvaus omasta roolista ja ajankäytöstä** 1–5 erityispätevyyspistettä

4.3.2 Opiskelijaohjausta käsittelevä opetustoiminta

Opiskelijaohjausta käsittelevän ja edistävän opetustoiminnan pisteytysohjeet esitetään taulukossa 5. Opiskelijaohjausta käsittelevän opetustoiminnan sisältö- ja lähdetiedot tulee liittää dokumentteina hakemukseen. Saman sisältöisestä opetustoiminnasta annetaan pisteet vain kerran. Omaan työnkuvaan liittyvää opetustoimintaa ei huomioida erityispätevyyden arvioinnissa. Useamman toteuttajan kanssa yhdessä toteutetusta opetustoiminnasta tulee arvioida hakijan työn osuus.

Taulukko 5. Opetustoiminnan erityispätevyyspisteytys

Pidetyt luennot ja koulutukset haettavalta erikoisalalta	**Äidinkielellä:** 0,5 erityispätevyyspistettä **/ 15–30 min esitys** 1 erityispätevyyspiste **/ yli 30 min –60 min esitys** 1,5 erityispätevyyspistettä **/ yli 60 min** **Vieraalla kielellä:** 1,5 erityispätevyyspistettä **/ 15–30 min esitys** 3 erityispätevyyspistettä **/ yli 30 min–60 min esitys** 4 erityispätevyyspistettä **/ yli 60min esitys** **Saman sisältöisestä esityksestä voi saada 50 % pisteistä vielä toisella esittämiskerralla**
Omien tutkimus- /kehittämistulosten suullinen esittäminen opetustarkoituksessa	3 erityispätevyyspistettä **/ ammatillisissa koulutuksissa** 6 erityispätevyyspistettä **/ tieteellisissä koulutuksissa**
Opiskelijan opinnäytetyön ohjaamiseen nimettynä työelämäohjaajana osallistuminen. Opinnäytetyön	**Arvio ja kuvaus omasta roolista ja ajankäytöstä** Max 3 erityispätevyyspistettä **/ vuosi**

ohjausprosessissa tulee kuvata oma rooli, ajankäyttö ja työpanos.	1 erityispätevyyspiste **/ valmistunut opinnäytetyö**

4.3.3 Opiskelijaohjauksen kehittämistoiminta

Kehittämistoiminnan (sis. tutkimustoiminnan) pisteytys kuvataan taulukossa 6. Hakijan tulee kuvata oma roolinsa ja ajankäyttönsä hakemuksessa pyydettyine dokumentteineen ja arvioida omat pisteensä. Yksi piste vastaa 27 tuntia tehtyä työtä. Huomioitavaa on, että omaan työnkuvaan kuuluvasta kehittämistoiminnasta ei saa erityispätevyyspisteitä.

Taulukko 6. Kehittämistoiminnan erityispätevyyspisteytys

Kehittämis- tai tutkimustyöhön osallistuminen omalla erityispätevyysalueella	**Arvio ja kuvaus omasta roolista ja ajankäytöstä** 1–20 erityispätevyyspistettä **(vastuullinen vetäjä)** 1–10 erityispätevyyspistettä **(työryhmän jäsen)**
Kehittämis- tai tutkimustyön organisoiminen ja uuden tiedon tuottaminen käytännön työn kriittisen arvioinnin pohjalta	**Arvio ja kuvaus omasta roolista ja ajankäytöstä** 1–20 erityispätevyyspistettä **(vastuullinen vetäjä)** 1–10 erityispätevyyspistettä **(työryhmän jäsen)**
Sosiaali- ja terveydenhuoltoalan kehittämishankkeessa toiminen	**Arvio ja kuvaus omasta roolista ja ajankäytöstä** 1–20 erityispätevyyspistettä **(vastuullinen vetäjä)** 1–10 erityispätevyyspistettä **(työryhmän jäsen)**
Oman erikoisalan strategioiden tuottaminen	**Arvio ja kuvaus omasta roolista ja ajankäytöstä** 1–10 erityispätevyyspistettä **(vastuullinen vetäjä)** 1–5 erityispätevyyspistettä **(työryhmän jäsen)**
Oman erikoisalan luottamustehtävä	**Max 20 erityispätevyyspistettä** 2 erityispätevyyspistettä **/vuosi (alueellinen)** 4 erityispätevyyspistettä **/vuosi (kansallinen)** 6 erityispätevyyspistettä **/vuosi (kansainvälinen)**
Ammatillisten sähköisten alustojen ja työkalujen kehittäminen ja ylläpitäminen erityispätevyysalueelta	**Arvio ja kuvaus omasta roolista ja ajankäytöstä** 1–10 erityispätevyyspistettä **(vastuullinen vetäjä)** 1–5 erityispätevyyspistettä **(työryhmän jäsen)**

5. Erityispätevyysnimikkeen päivittäminen

Sairaanhoitajan opiskelijaohjauksen erityispätevyysnimike tulee päivittää viiden (5) vuoden välein, mikäli nimikkeen saanut haluaa pitää nimikkeen voimassa. Oman asiantuntijuuden kriittinen tarkastelu, jatkuva kouluttautuminen ja osaamisvalmiuksien kehittäminen ovat edellytyksinä sille, että myönnetty erityispätevyysnimike voidaan uudistaa. Päivityshakemus tehdään vastaavasti sähköisesti Suomen Sairaanhoitajien päivityshakemuslomakkeella. Pisteytysohjeena käytetään samoja taulukoita 2–6. Hakemuksen käsittely on maksullinen.

Päivityshakemuksessa hakijan tulee osoittaa viimeisen viiden vuoden ajalta

- työkokemusta vähintään 20 erityispätevyyspisteen verran ja
- koulutusta vähintään 9 erityispätevyyspisteen verran ja
- muuta toimintaa vähintään yhteensä 10 erityispätevyyspisteen verran vähintään kahdesta muun toiminnan osiosta,
- ➢ **yhteensä vähintään 39 erityispätevyyspistettä.**

Työkokemus

Päivityshakemuksessa hakijan tulee osoittaa työskennelleensä erityispätevyysalueellaan kokopäiväisesti vähintään kaksi (2) vuotta nimikkeen myöntämisen jälkeen viimeisen viiden vuoden aikana. Työajasta vähintään 50 % tulee olla erityispätevyysalueen työtä.

Koulutus

Suomen Sairaanhoitajien täydennyskoulutussuosituksen mukaan sairaanhoitajien tulee osallistua täydennyskoulutukseen vähintään kuusi (6) päivää vuodessa.

Suosituksen mukaan erityispätevyysnimikkeen päivittämistä hakevalla tuleekin olla viimeisen viiden vuoden ajalta täydennyskoulutusta vähintään yhdeksän (9) erityispätevyyspistettä, joista vähintään neljä (4) erityispätevyyspistettä tulee olla erityispätevyysalalta ja viisi (5) erityispätevyyspistettä voi olla muita asiantuntijuuden kehittymiseen liittyviä opintoja.

Muu toiminta

Muun toiminnan osalta hakijalla tulee olla näyttöjä vähintään yhteensä kymmenen (10) erityispätevyyspisteen verran ja vähintään yksi riittävä näyttö kahdesta toimintaosiosta (julkaisu-, opetus- ja kehittämistoiminta), jotta minimivaatimus täyttyy. Kehittämistoiminnan osalta lisänäyttönä voi käyttää esimerkiksi kehittämis- ja tutkimusryhmän vetäjän, esihenkilön tai asiantuntijasuosittelijan lausuntoa, josta ilmenee hakijan nykyinen erityispätevyysosaaminen. Hakemuksesta tulee selkeästi ilmetä hakijan rooli ja ajankäyttö, jotta ansioiden pisteytyksen tarkistaminen on mahdollista. Koulutuksen, työkokemuksen ja muun toiminnan näyttöjen lisäksi hakijan tulee arvioida omaa kehittymistään erityispätevyyden myötä. Vapaamuotoisessa arvioinnissa hakija perustelee, miten hän on hyödyntänyt erityisosaamistaan opiskelijaohjauksen kehittämisessä viimeisen viiden vuoden aikana.